

рекомендації, що дозволять підвищити ефективність кримінально-правової протидії злочинам проти осіб чи їх близьких родичів у зв'язку з виконанням ними свого службового чи громадського обов'язку, як шляхом внесення змін до діючого кримінального законодавства так і покращення стану правозастосовчої діяльності у цій сфері судовими, правоохоронними та правозахисними органами.

Кузнецова Л.О., старший викладач
кафедри кримінального права НАВС,
кандидат юридичних наук

ОФІЦІЙНЕ ОПРИЛЮДНЕННЯ ЗАКОНУ ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ

Особливості дії закону про кримінальну відповідальність у часі є однією з маловивчених проблем в теорії кримінально-правової науки. Тому предметом даного дослідження стало питання офіційного оприлюднення закону про кримінальну відповідальність.

Як відомо, згідно ч. 1 ст. 57 Конституції України: «Закони та інші нормативно-правові акти, що визначають права і обов'язки громадян, мають бути доведені до відома населення у порядку, встановленому законом» [1]. Тобто Основний Закон визначає загальний порядок ознайомлення населення з прийнятим нормативно-правовим актом. Однак є важливий момент, що цей порядок повинен встановлюватися у законі.

Пригадаймо, що законодавець вже раніше робив спроби чітко врегулювати такий порядок в законопроекті «Про нормативно-правові акти», який був поданий народним депутатом України Ю.Р. Мірошніченко та зареєстрований 1 грудня 2010 р. №7409 (до речі, прийнятий у першому читанні). Зокрема, ч. 1 ст. 50 вказаного проекту визначила перелік

офіційних друкованих видань, в яких здійснюється офіційне опублікування нормативно-правових актів Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади та інших державних органів: газети «Голос України» та «Урядовий кур'єр», бюлетені «Офіційний вісник Президента України», «Відомості Верховної Ради України», «Офіційний вісник України», що видається Міністерством юстиції України, а також інші видання, визначені відповідно Верховною Радою України, Президентом України та Кабінетом Міністрів України» [2]. Слід зауважити, що даний законопроект так і не був остаточно ухвалений парламентом.

Виникає питання, чим керуватися, якщо профільного закону з цього питання не існує? В теорії кримінального права є загальноприйнятою позиція (хоча й сумнівна), що слід дотримуватися Указу Президента України «Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності» від 10 червня 1997 р. [3, с. 16]. Стаття 1 цього Указу визначає перелік офіційних видань [4], який відповідає ч. 1 ст. 50 вказаного законопроекту. На перший погляд, усі питання вирішені до прийняття відповідного закону про нормативно-правові акти.

До того ж пам'ятаємо, що однозначно такими джерелами не є сайт Верховної Ради України, інші державні чи комерційні сайти. Також існує міф у співробітників правоохоронних органів, що офіційним джерелом кримінального законодавства є книги різних видавництв з текстом закону про кримінальну відповідальність – «Кримінальний кодекс України», в яких на першій сторінці вказано, що це є «офіційний текст». Насправді, це комерційний трюк окремих видавництв, які намагаються видати бажане за дійсне. Окремі, більш «свідомі» видавництва пишуть, що текст закону лише «відповідає офіційному тексту».

Однак не всім фахівцям та практикам, на жаль, є відомий Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10 лютого 2010 р. У ч. 1 ст. 139 цього акту визначений офіційний порядок оприлюднення, зокрема законів, які приймаються

Верховною Радою України: «Підписані Президентом України закони публікуються в газеті «Голос України» та у «Відомостях Верховної Ради України». Публікація законів у цих друкованих засобах масової інформації вважається офіційною» [5].

Виникає питання, а чи можуть зміни до КК України офіційно оприлюднюватися в інших виданнях («Урядовий кур'єр», «Офіційний вісник Президента України», «Офіційний вісник України»), згідно ст. 1 Указу Президента України від 10 червня 1997 р. На мою думку, слід керуватися, по-перше положеннями Конституції України, яка визначає, що це порядок передбачений в законі; по-друге, юридична сила закону є вищою ніж указу.

Тому офіційним джерело оприлюднення законів (зокрема, про внесення змін до КК України) є лише такі видання: «Голос України» та «Відомості Верховної Ради України».

Отже для усунення різних дискусій, явних непорозумінь при тлумаченні норм Конституції України та інших нормативних актів щодо офіційного оприлюднення законів, вважаю доцільним прийняти законопроект «Про нормативно-правові акти» і узгодити його з чинним Законом України «Про Регламент Верховної Ради України».

Список використаних джерел

1. Конституція України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до закону : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр/print1365802520582129>

2. Про нормативно-правові акти : проект Закону України від 1 грудня 2010 р. №7409 / Ю. Р. Мірошніченко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до законопроекту : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?id

3. Савченко А. В. Кримінальне право України. Загальна частина (у схематичних діаграмах) : навч. посіб. / Савченко А. В., Шуляк Ю. Л. – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 156 с.

4. Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності : Указ Президента України від 10 червня 1997 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до указу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/503/97>

5. Про Регламент Верховної Ради України : Закон України від 10 лютого 2010 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до закону : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1861-17>

Кулик С.Г., аспірант кафедри кримінального права Інституту права ім. Володимира Сташиса Класичного приватного університету

ЗЛОЧИНИ ПРОТИ МОРАЛЬНІСТІ ЯК ОБ'ЄКТ КРИМІНОЛОГІЧНОГО ВИВЧЕННЯ (СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ)

Посягання на моральність не раз виступали об'єктом дослідження кримінально-правової науки, проте останнім часом все більше уваги сконцентровано на вивченні та аналізі даної категорії суспільно небезпечних діянь саме в рамках предмету кримінології.

Вчинення злочинів проти моральності охоплюється статтями 297 – 304 Кримінального кодексу України (далі – КК України). Зосереджуючи свою увагу на сучасному стані кримінологічних здобутків вивчення вищезазначених суспільно небезпечних діянь, не можна обійти увагою значні теоретичні надбання кримінально-правової науки в даній сфері, яке формують дисертаційні дослідження І.О. Бандурки, С.Ф. Денисова, В.В. Кузнецова, Л.С. Кучанської, А.В. Ландіної, С.П. Репецького, О.П. Рябчинської, П.П. Сердюка.

У період з 2002 по 2014 роки кримінологічним проблемам запобігання злочинам проти моральності було присвячено сім (7) дисертаційних досліджень на рівні кандидатських робіт, що